

1 *Pas kontuszowy*

Nieśwież (?), manufaktura Radziwiłłów, prowadzona przez Jana Madzarskiego (?), przed 1767
niesygnowany
jedwab, nici srebrne złożone (zachowane niewielkie ślady złożenia); złożony splot prosty wątkowy
291 x 27,5 cm, frędzle 2 x 6 cm
Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum, nr inw. ZKW/4658

Pas lity, dwustronny. Głowy dwudzielne z zamkniętym w prostokącie motywem dwóch pni, z których wyrastają ukwiecone gałązki – najdłuższe i najgrubsze z nich, trzykrotnie splecione ze sobą, wyznaczają oś kompozycji. We wciążu dwa rodzaje pólki wydzielonych wąskimi paseczkami, ozdobionych na przemian gładkim paskiem i motywem szelązków. W obrzeżeniach pionowych i poziomych niemal identyczna, zgeometryzowana wić kwiatowa. W obrzeżeniach poziomych podkreślona oś symetrii – wić w sąsiedztwie centralnego kwiatka wzbogacona o paki. Obwódki z motywem drabinki.

Kolory

Awers: tło głów i obrzeżeń srebrne (pierwotnie zapewne złote), ornament w kolorze brzoskwiniowym. Tło pólki jasnobrzoskwiniowe, paski wypełniające pólka i szelązki – srebrne (pierwotnie zapewne złote), paseczki oddzielające pólka – zielone.

Rewers: odwrotność strony prawej.

Frędzle doszyte, srebrne ze śladami złożenia, wiązane u góry.

Podobny ornament głów z dwoma pniami i wyrastającymi z nich splecionymi konarami – który można wpisać w prostokąt – występuje na pasach z manufaktury w Słucku i, jak pisze Jadwiga Chruszczyńska, jest rzadko spotykany (Chruszczyńska 1995, s. 303). Zob. pasy ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie (Mańkowski 1937, s. 451; Mańkowski 1938, s. 138; Taszycka 1985, kat. nr 5), Muzeum Narodowego w Warszawie (Chruszczyńska 1995, kat. nr 32) oraz Państwowego Muzeum Historycznego w Moskwie (Jakunina 1960, il. XXXVI). Analogiczny ornament w partii

1 *Kontusz sash*

Nieśwież (?), a Radziwiłł family manufactory, run by Jan Madzarski (?), prior to 1767
unsigned
silk, silver-gilt threads (extant traces of gilding); weft faced compound tabby
291 x 27.5 cm, tassels 2 x 6 cm
The Royal Castle in Warsaw – Museum, inv. No. ZKW/4658

Two-sided sash. Bipartite end panels with a motif, enclosed within a rectangle, of two tree trunks out of which flowered branches are growing; the longest and thickest of them, entwined thrice, marks the composition axis. In the central field, two kinds of transverse stripes flanked by narrow lines, decorated alternately with a plain belt and the circles motif. In the vertical and horizontal borders a nearly identical angular floral tendril. The horizontal borders highlight the symmetry axis – the tendril near the central flowers with buds. Guard stripes with the motif of a ladder.

Colours

Obverse: background of end panels and borders silver (originally most likely gold), the ornament in the colour peach. The background of the transverse stripes light peach, the lines within the transverse stripes and circles – silver (originally most likely gold), the lines flanking the transverse stripes – green.

Reverse: inverse of the obverse.

Sewed-on, silver tassels with traces of gilding, tied at the top.

A similar ornament of end panels, to be inscribed into a rectangle, with two tree trunks, tangled branches growing out of them, can be found on sashes made in Słuck and, as Jadwiga Chruszczyńska observes, is very rare (Chruszczyńska 1995, p. 303). See sashes from the collections of The National Museum in Cracow (Mańkowski 1937, p. 451; Mańkowski 1938, p. 138; Taszycka 1985, cat. No. 5), The National Museum in Warsaw (Chruszczyńska 1995, cat. No. 32) and The State Historical Museum in Moscow (Jakunina 1960, ill. XXXVI). A similar ornament in the

wciąża oraz zbliżoną kolorystykę ma pas nieświeski z Muzeum Narodowego w Warszawie (Chruszczyńska 1995, kat. nr 2).

Historia: 2001 zakup.

Literatura: niepublikowany.

central field and similar colours can be found in a Nieśwież sash from The National Museum in Warsaw (Chruszczyńska 1995, cat. No. 2).

Provenance: 2001 purchase.

Literature: no prior mention.

